

OKUL-VELİ İŞBİRLİĞİ, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

School-Parent Cooperation, Problems And Solution Proposals

Sınıf Öğretmeni/Müdür Yardımcısı Ramazan KULAK

19 Eylül İlkokulu, Sınıf Öğretmeni/Müdür Yardımcısı, Giresun/Türkiye

19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bölümü, Giresun/Türkiye

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5226-445X>

ÖZET

Giresun İlimizin Merkez İlçesi'ne bağlı ilkokullarda, her sınıf düzeyinden rastgele olarak belirlenen dört okulun sekiz okul idarecisi, bunlar içinden bir okuldan 8 öğretmen ve bir okuldan 8 velinin katılımları sağlanarak "Okul – Aile İşbirliğini Geliştirme" konulu araştırmayla ilgili görüşme formlarındaki sorulara yanıt aranmıştır.

Bu çalışmanın amacı ilkokulda okul – aile işbirliğinin geliştirilmesine, okul-veli sorunlarını belirlemeye ve çözüm önerileri geliştirmeye yönelik olarak okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve öğrenci velilerinin beklenti ve önerilerini belirlemektir. Böylece öğrenci velilerinde okula aidiyet duygusunu geliştirmektir. Bu çalışma okul – veli işbirliğinin geliştirilmesi için önemlidir. Bu çalışma nitel bir çalışmadır. Bu çalışmada nitel veri toplama tekniği kullanılmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan forma uygun olarak bir ilkokulda görev yapan sekiz sınıf öğretmeni, bu okulda öğrenim gören sekiz öğrenci velisi ve dört ilkokulda görev yapan sekiz yönetici ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeye katılan tüm katılımcılar gönüllü seçilmiştir. Elde edilen bulgularla birlikte sonuca ulaşılmıştır. Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi, okul ve velinin birlik beraberlik içerisinde hareket etmesinin eğitimin hayatın her anında faydalı sağlanması açılarından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Okul-veli işbirliği, okul yöneticileri, öğretmen ve veli

ABSTRACT

In the primary schools of Giresun City's Central District, eight school administrators from four schools randomly determined from each grade level, 8 teachers from one school and 8 parents from one school were asked to answer the questions in the interview forms on the study on "Developing School-Family Cooperation".

The aim of this study is to determine the expectations and suggestions of school administrators, teachers and students' parents in order to improve school-family cooperation in primary school, to identify school-parent problems and to develop solutions. Thus, to develop the sense of belonging to the parents of the students. This work is important for the development of school-parent cooperation. This study is a qualitative study. Qualitative data collection technique was used in this study.

Interview form was used as data collection tool in the study. In accordance with the form prepared, interviews were conducted with eight classroom teachers working in a primary school, eight parents of students studying at this school, and eight administrators from four primary schools. All participants participating in the interview were chosen voluntarily. The result was reached with the findings obtained. The development of school-parent cooperation is important in terms of the fact that the school and the parents act together in unity, so that education is beneficial at every moment of life.

KeyWords: School-parent collaboration, school administrators, teachers and parents

1. GİRİŞ

Eğitim-öğretim faaliyetleri, eğitilmiş insana verilen değerden dolayı, her zaman insanların ilgi alanlarında ön sıralardadır. İyi eğitim almış ve kendini yetiştirmiş bireyler, gelecekte daha fazla öneme sahip olacaktır. Bu bilince sahip olan veliler, çocuklarını gönderdikleri okulun eğitim-öğretim ve yönetimini daha çok araştırmaya ve kontrol etmeye başlamışlardır. Eğitim yöneticisi olan okul müdürleri, bu kaygı ve ilgiyi sezinleyerek,

yapacağı eğitim- öğretim faaliyetlerini planlamalıdır. Sadece planlama aşaması değil, karar alma ve denetleme aşamalarında da öğrenci velilerinden faydalanmanın yollarını araştırmalı, bulmalı ve uygulamalıdır.

Zorunlu eğitim günümüzde geçmişe oranla daha uzun bir zamanı kapsamakla birlikte, çocuğun okulda geçirdiği zaman ailesi ve çevresiyle geçirdiği zamana göre daha kısa olduğundan okul öğrenmelerinin aile çevresinde de desteklenmesi gereklidir. Öğrencilerin okul başarılarını artırmak hem ailelerin hem de okulun ortak sorunudur (Tutkun ve Köksal, 2000, 216).

Araştırmacı, okulda, aile katılımı ve çocuğun başarısı arasında güçlü bir bağlantı olduğunu gözlemlemiştir. Son yıllarda yapılan araştırmalar, aile katılımı ve artan öğrenci başarısı, öğrencinin çoğalan öz saygısı, davranışlarındaki düzelme ve okula devamı arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Okul yöneticileri, velilerin bu enerjilerinden faydalanmalıdır.

1.1.Araştırmanın Problem Durumu

Türkiye’de ailelerin genellikle okula karşı tutum ve davranışlarının olumsuz olduğu gözlenmektedir. Veliler okula davet edildiği zaman öğrencisinin şikâyet edileceği duygusuyla ya da okulun ihtiyaçları için para toplanacağı düşüncesiyle okula gelirken tedirginlik yaşadığı gözlenmektedir. Bazı velilerde okulun üzerine düşen görevi yerine getirmediğinin; okullarda sadece öğretim faaliyetleri yapıldığı eğitim göz ardı edildiği düşüncesiyle okula pek uğramamaktadır. Ayrıca sosyal-kültürel yapının da velilerin okula uzak durmasına neden olduğu; bazı bölgelerde bayanların velilerin, erkek öğretmenle ya da erkek velilerin, bayan öğretmenle kültürel nedenlerle iletişime geçemediği gözlenmiştir.

1.2.Araştırmanın Amacı ve Alt Problemleri

Bu çalışmanın amacı; ilkokullarda, okul-veli işbirliğini geliştirilmesine yönelik olarak, okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenci velilerinin beklenti ve önerilerini belirlemektedir. Bu araştırma;

1. Okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenci velileri arasındaki etkileşimi güçlendirip öğrenci başarısını artırma üzerine yapılacak olan çalışmalara yol gösterilmesi,
2. Görüşme formlarındaki cevaplardan yola çıkarak okul-aile işbirliğini geliştirme üzerine yapılacak olan çalışmalara katkı sağlanması,
3. Velilerde aidiyet duygusu oluşturma ve okul farkındalığı oluşturma açısından önemlidir.

Bu amaç doğrultusunda okul yöneticilerine aşağıdaki sorular sorularak cevap aranmaya çalışılmıştır.

1. Okul veli işbirliğinin geliştirilmesi neden önem taşımaktadır?
2. Etkili ve verimli okul-veli ilişkisi için neler yapılmalıdır?
3. Okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler nelerdir?
4. Okul-veli işbirliğinin öğrencinin başarısında etkilileri nelerdir?
5. Okul-veli işbirliğini arttırmak için velilerden beklentiler nelerdir?
6. Okul yöneticilerinin okul-veli işbirliğini geliştirmede öğretmenlerden beklentileri nelerdir?
7. Okul-veli ilişkisinin geliştirilmesi için sosyal etkinliklerin okul yönetimine göre etki derecesi nedir?

Bu genel amaç doğrultusunda öğretmenlere sorulan aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

1. Okul veli işbirliğinin geliştirilmesi neden önem taşımaktadır?
2. Okul-veli işbirliğinin daha etkin bir hale getirilmesi için neler önerilmelidir?
3. Okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler nelerdir?
4. Okul-veli işbirliğinin öğrencinin başarısında etkilileri nelerdir?
5. Etkili okul-veli işbirliği için velilerden beklentiler nelerdir?
6. Velilerinizin hangi konularda sizinle işbirliği içinde olmasını bekliyorsunuz?
7. Öğretmenlerin, okul yöneticilerinden okul-veli işbirliğini geliştirmek için beklentileri nelerdir?

Bu genel amaç doğrultusunda öğrenci velilerine sorulan aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

1. Okul – veli işbirliğinin geliştirilmesi neden önem taşımaktadır?
2. Okul – veli işbirliğinin daha etkin hale getirilmesi için neler önerilebilir?
3. Okul – veli işbirliğini engelleyen etmenler nelerdir?
4. Okul – veli işbirliğinin geliştirilmesinde öğretmenlerden beklentiler nelerdir?
5. Okul – veli işbirliğinin geliştirilmesinde yöneticilerden beklentiler nelerdir?
6. Öğrenci velileri hangi nedenlerle okul yönetici ve öğretmenlerle iletişime geçmektedirler?
7. Öğrenci velileri okul yöneticilerini hangi sıklıkla ziyaret etmektedir?

2.YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelidir. Geçmişte ya da o anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyen, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan her neyse onları değiştirme ve etkileme çabası yoktur bu modelde. Bilinmek istenen şey meydana gelir. Amaç o şeyi doğru bir şekilde gözlemleyip belirleyebilmektir. Asıl amaç değiştirmeye kalkmadan gözlemektir (Karasar,1984,79) .

Tarama modelinde bilimin gözleme kaydetme, olaylar arasındaki ilişkileri tespit etme, kontrol edilen değişmez ilişkiler üzerinde genellemelere varma vardır. Yani bilimin tasvir fonksiyonu ön plandadır(Yıldırım,1966,67). Okulun öğrencinin karakter gelişimine ve eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik olan bu çalışmada öğretmenlerin görüşleri, nitel araştırmada bir veri toplama tekniği olan görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Bu nedenle araştırma nitel özellik taşımaktadır. Nitel araştırmayı, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak mümkündür. Diğer bir deyişle nitel araştırma, kuram oluşturmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek 2000: 19).

2.2.Evren ve Çalışma Grubu

Bu çalışmanın evreni,2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Giresun İl'inin Merkez İlçe 'sinde MEB'e bağlı ilkokullardaki görev yapan okul idarecileri, öğretmenler ve öğrenci velilerinden oluşmaktadır.

Çalışma grubu olarak; Giresun ili Merkez ilçe' sinde bulunan bir ilkokulda görev yapan 8 öğretmen, bu okulda öğrenim gören 8 öğrenci velileri ve aynı okulda ve bir başka okulda görev yapan toplam 8 okul idarecisinden oluşmaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Çalışma Grubu	Kadın	Erkek
Okul Yöneticisi	3	5
Öğretmen	5	3
Veli	4	4

Tablo 2. Çalışma Grubunun (öğretmen ve okul idarecisi) Kıdemine Göre Dağılımı

Kıdem Yılı	Kadın	Erkek
11-15		
16-20		
21-25	3	5
26-30	4	3
31-35		3
36....		

Tablo 3. Çalışma Grubunun (öğretmen ve okul idarecisi) Kıdemine Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Kadın	Erkek
Ön Lisans	2	1
Lisans	5	7
Yüksek lisans		1
Doktora		

Tablo 4. Çalışma Grubunun (veli) Kıdemine Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Kadın	Erkek
Okur-Yazar		
İlköğretim	1	
Lise		1
Önlisans		
Lisans	3	2
Yüksek Lisans		1
Doktora		

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmacı, verileri nitel araştırmalarda kullanılan görüşme tekniğini uygulayarak toplamıştır.

Psikoloji, sosyoloji, antropoloji, eğitim gibi sosyal bilim alanlarında insan ve toplum davranışları incelenmektedir. Bu davranışları sayılarla açıklamak zordur. Ölçümler bize kaç kişinin nasıl davrandığını gösterir, ama “niçin?” sorusuna cevap veremez. İnsan ve grup davranışlarının “niçin”ini anlamaya yönelik araştırmalara **Niteliksel (“qualitative”) Araştırma** denir (Ergün, 2005).

Görüşme soruları, araştırmacının amacına ve alt problemlerine uygun olarak hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formu kullanılarak idarecilerin, öğretmenlerin ve velilerin görüşleri alınmıştır.

Görüşme formu, araştırmacı tarafından, okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi gibi kavramların alan yazın taranmasına dayalı olarak hazırlanmıştır. Görüşme formu hazırlandıktan sonra uzman görüşüne başvurulmuştur. Görüşme formu her bir çalışma grubuna 7’şer sorudan toplam 21 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir formdur.

2.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Verilerin analizi ve araştırma sonuçlarının belirlenebilmesi için ilk olarak yapılan görüşmeler yazılı döküme geçirilmiştir. Görüşme formu gözden geçirilmiş ve düzeltilmesi gerekli görülen yerler varsa görüşmecilerden yazdıklarını gözden geçirmeleri istenmiştir. Buna göre eklemek ya da çıkarmak istedikleri görüşler varsa not alınarak bunlar görüşme metninden çıkartılmış ve analiz aşamasında kullanılmamıştır. Görüşmeler analiz edilirken her görüşmeci için kod kullanılmıştır. Bu kodlar aşağıdaki gibidir:

İ:İdareciler (İ1,İ2,İ3,İ4,İ5,İ6,İ7,İ8)

Ö:Sınıf Öğretmenleri (Ö1,Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8)

V:Veliler(V1, V2, V3, V4, V5, V6, V7, V8)

Verilerin yorumlanması, betimsel analiz ile yapılmıştır. Bu yaklaşıma göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Şimşek ve Yıldırım 2000: 158). Verilerin analizinde alt problemlere ilişkin araştırma sorularına verilen cevaplar incelenmiştir. Alt problemlere ilişkin veriler incelenirken ilk olarak her katılıcı için ilk alt problem incelenmiş ve sırası ile diğer alt problemler ele alınmıştır. Araştırmacı verileri ilk okumasında, her cevap içerisinde bulgularını tespit etmiştir ve bunları her katılımcı için kontrol etmiştir. İkinci okumada ise katılımcıların görüşleri arasında benzer ve farklı olan görüşler belirlenmiştir. Üçüncü okumada ise bulgu olarak değerlendirilecek görüşler kendi içerisinde sınıflandırılarak benzer ve farklı yönlerini ortaya koyacak şekilde düzenlenmiştir. Şimşek ve Yıldırım (2000).

3. BULGULAR

3.1. Okul-Aile İşbirliği ve Sorunlarının Yöneticiler Açısından İncelenmesi

3.1.1. Okul-Veli İşbirliğinin Geliştirilmesinin Önemi

Birinci alt probleme dayalı olarak okul idarecilerine “okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi sizce neden önem taşımaktadır?” sorusu sorulmuştur. Okul yöneticilerinin birinci alt probleme verdikleri cevapların %40 ‘ı okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi öğrenci başarısının artırılması için önemli olduğunu, %35’i öğrencilerin okula karşı tutum ve davranışlarında olumlu yönde değişikliğin sağlayacağını, %25’i ise velilerin okula bakış açısının olumlu yönde değişmesini sağlayacağını göstermektedir.

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi öğrenci başarısının arttırılması yönünden önemlidir. İ1 bu durumla ilgili “...yapılan veya yapılacak olan eğitim-öğretim faaliyetinin başarıya ulaşması için veli tarafından da kabul görmeli, desteklenmelidir. Bu eksik kalırsa başarıdan söz edilemez.” şeklinde görüş bildirmiştir. **Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi velilerin okula bakış açısının olumlu yönde değiştirmesi bakımından önemlidir.** İ5 bu durumla ilgili “...iki tarafın işbirliği içerisinde, uyumlu çalışması gerekir...” şeklinde görüş bildirmiştir.

3.1.2. Etkili Ve Verimli Okul-Veli İlişkisi İçin Yapılması Gerekenler

Etkili ve verimli okul-veli ilişkisi için sosyal faaliyetler düzenlenerek veliler okula davet edilmelidir. Bu durumla ilgili İ2 “...velilere yönelik kurslar düzenlenmeli...” şeklinde görüşünü bildirmiştir. İ7 ise “...veliyi okula çekebilecek sosyal ve kültürel etkinlikler yapılmalı, eğitimler düzenlenmeli ...” şeklindeki görüşü ile destek vermiştir. **Etkili ve verimli okul-veli ilişkisi için okul yaşanılabilir bir alan haline getirilmelidir.** İ5 görüşünü “...okul velilerin zevk alabileceği, yaşanılabilir bir alan haline getirilmelidir...” şeklinde belirterek okulun yaşanılabilir bir alan olması okul-veli ilişkisinin etkili ve verimli olması için önemli olduğunu vurgulamaktadır. Aynı duruma İ8 “...velilerin okuluna sahip çıkmaları için okulun fiziki donanımını eksiksiz sağlayarak okulu yaşanabilir hayat alanı haline getirmeli...” şeklindeki düşüncesi ile destek vermiştir. **Etkili ve verimli okul-veli ilişkisi için velilerin karar sürecine katılımı sağlanmalıdır.** Çalışmaya katılan İ3 “...veliler kararlara katılmalı...” şeklinde görüş bildirerek bu konuya önem verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca İ4 “...öğretmen ile velilerin amaçlarının ortak (çocuklara iyi gelecek hazırlamak) olmaları gerektiği yönünde bir yol izlenmeli...” görüşü ile destek vermektedir

3.1.3. Okul-Veli İşbirliğini Engelleyen Etmenler

Çalışmanın bu alt probleminde okul yöneticilerine okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler sizce nelerdir? Sorusu sorulmuştur. Çalışmaya katılan okul yöneticilerin %55’i okul-veli işbirliğini engelleyen en önemli etmenin maddi olanaksızlık olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcıların %30’u ise velilerin okula karşı ilgisizliğini ve duyarsızlığını okul-veli işbirliğini engelleyen etmen olarak görmektedir. %25’i ise velilerin okula güvensizliği engel olarak görmektedirler.

Okulun ve velinin maddi olanaksızlığı okul-veli işbirliğini engelleyen etmendir. Bu durumla ilgili olarak Y7 “...okulların ekonomik sorunları...” şeklindeki görüşü ile okul-veli işbirliğini engelleyen etmenin maddi olanak eksikliğini vurgulamıştır.

Ayrıca Y8 “...bazı velilerin ekonomik durumları...” şeklindeki görüşü ile sadece okulun maddi olanaksızlığı değil velilerin maddi olanaksızlığı da okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler arasında olduğunu vurgulamaktadır.

Velilerin okula karşı ilgisizliği ve duyarsızlığı okul-veli işbirliğini engelleyen etmendir. Araştırmaya katılan İ3 “...ön yargılar, geçmişte yaşanmış olumsuz olaylar...” şeklindeki görüşü ile işbirliğini engelleyen etmen olarak vurgulamaktadır. İ1 ise “...her şeyin okuldan beklenmesi, öğretmenlerin tutum ve davranışları” görüşü ile destek vermektedir.

Velilerin okula karşı güven duymaması okul-veli işbirliğini engelleyen etmendir. Bu durumla ilgili İ2 görüşünü “...velilerin, veli-okul işbirliği uyumuna inanması...” şeklinde ifade etmesi ile velilerin okula karşı güvensizliği okul-veli işbirliğini engelleyen etmen olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca İ8 “...bazı velilerin okula-öğretmene güven duymamaları...” şeklinde görüşünü dile getirerek velilerin okula karşı güvensizliğini okul-veli işbirliğini engelleyen etmenlerden biri olduğunu desteklemektedir. İ5 ise bu durumla ilgili olarak “...okul idaresinin velilerden maddi kaynak isteyeceği kamsı...” şeklindeki görüşü ile de velilerin okula karşı önyargılı olarak davranması da okul-veli işbirliğini engelleyen etmen olarak ortaya çıkmaktadır.

3.1.4. Okul-veli işbirliğinin öğrencinin başarısındaki etkileri nelerdir?

Çalışmanın bu alt probleminde okul yöneticilerine “okul-veli işbirliğinin öğrenci başarısındaki etkileri nelerdir?” sorusu sorulmuştur.

Okul-veli işbirliğinin öğrencinin başarısındaki etkileri İ2 “...akademik ve duygusal başarı artacaktır...” şeklinde görüşünü dile getirmiş, İ8 ise “...veli öğrencisinin eksikliklerini görecektir ve bu eksiklikleri gidermede öğretmenle işbirliği halinde olacaktır...” şeklindeki görüşü ile destek vermektedir.

Ayrıca İ5 “...öğrenci başarısını, davranışlarını olumlu etkiler...” şeklindeki görüşü ile öğretmen-veli işbirliğini önemini vurgulamaktadır.

3.1.5. Okul-Veli İşbirliğini Arttırmak İçin Okul Yöneticilerinin Velilerden Beklentileri

Çalışmanın bu alt probleminde araştırmaya katılan okul yöneticilerine “okul-veli işbirliğini arttırmak için velilerden beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Katılımcı okul yöneticilerin cevapları incelendiğinde tüm katılımcılar velilerin okula maddiyattan çok manevi olarak okula destek olmalarını beklemektedir. **Okul-veli işbirliğini arttırmak için okul yöneticileri velilerden okulu benimsemelerini, okulla alakadar olmalarını beklemektedir.** Katılımcılardan İ8 görüşünü “...veliler sadece olumsuz durumlarda değil. Güzel ve olumlu durumlarda okulun ve öğretmenin yanında olmalıdır...” şeklinde dile getirmiştir. Ayrıca İ5 bu durumla ilgili olarak “...daha duyarlı, sorumluluklarını bilen, olumlu davranışların kazandırılmasında eğitime destek olmaları...” şeklindeki görüşü ile dile getirerek destek vermiştir.

3.1.6. Okul Yöneticilerinin Okul-Veli İşbirliğini Geliştirmede Öğretmenlerden Beklentileri

Çalışmanın bu alt probleminde çalışmaya katılan okul yöneticilerine “okul-veli işbirliğini geliştirmede öğretmenlerden beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar incelendiğinde okul yöneticilerin %75’i okul-veli işbirliğini geliştirmede öğretmenlerin veli ev ziyaretlerinde bulunması gerektiğini vurgulamıştır. %25’i ise öğretmenlerden veli toplantı sayısının arttırmasını, velilerin yakından tanınmasını beklemektedir.

Okul-veli işbirliğini geliştirmede öğretmenlerin veli ev ziyaretlerinde bulunması önemlidir. Bu durumla ilgili olarak İ2 “...öğretmenin veliyle devamlı temasta olmasını isterim. Velilerin evlerini zaman zaman ziyaret etmelerini isterim...” şeklindeki görüşü ile veli ziyaretlerinin önemini vurgulamıştır. Ayrıca İ3 “...ev ziyaretlerine gitmeleri, çocuğun yetiştiği ortamı bizzat yerinde görmelerinin olumlu olacağını düşünüyorum...” şeklinde görüşünü dile getirerek aynı duruma destek vermiştir.

Okul-veli işbirliğini geliştirmede öğretmenlerin veli toplantı sayısını arttırması ve velileri yakından tanınması önemlidir. İ7 bu durumla ilgili olarak “...zamanında veli toplantıları yapmalı, velisini tanımalı...” şeklinde görüş bildirmiş, İ2 “...veli toplantı sayısını arttırmalı, velileri yakından tanımalıdır...”, İ6 ise “...veli toplantılarını sıkça yapmaları...” görüşü ile destek vermiştir.

3.1.7. Okul-Veli İlişkisinin Geliştirilmesi İçin Sosyal Etkinliklerin Okul Yönetimine Göre Etki Derecesi

Araştırmanın bu alt probleminde araştırmaya katılan okul yöneticilerine okul yönetimi olarak okul-veli ilişkisinin geliştirilmesi için sosyal etkinlikler ne derece etkilidir? Sorusu sorulmuş alınan cevaplar incelendiği zaman araştırmaya katılan okul yöneticilerin hepsi sosyal etkinlikler okul-veli işbirliğini geliştirmede önem derecesinin yüksek olduğunu vurgulamışlardır.

Sosyal etkinlikler okul-veli ilişkisini geliştirmede çok önemlidir. Bu durumla ilgili olarak İ2 “...öğretmen ve velilerin birlikte olmaları kaynaşmalarına sebep olur, buda önemlidir...” şeklinde görüşünü ifade ederek önem derecesini belirtmiştir. Ayrıca İ5 “...okul ve velilerin sosyal etkinliklerde buluşması velilerin okullara bakışını olumlu yönde etkiler...” şeklindeki görüşü ile destek vermiştir.

3.2. Okul-Veli İşbirliğinin Geliştirilmesinin Öğretmenler Açısından İncelenmesi

3.2.1. Okul-Veli İşbirliğinin Geliştirilmesinin Önemi

Öğretmenlere yönelik birinci alt probleme dayalı olarak, “okul-veli işbirliğini geliştirmesi sizce neden önem taşımaktadır?” sorusu sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %62,5’i okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi, öğrencilerin başarı düzeyinin artmasında ve olumlu davranışların gelişmesinde önemli olduğunu vurgularken, %37,5’i ise bunla beraber eğitim kalitesinin artması açısından önemli olduğunu vurgulamışlardır.

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi öğrenci başarısı ve davranışlarının olumlu yönde artması bakımından önemlidir. Bu durumla ilgili olarak Ö1 “...velinin çocuğu ile ilgilenmesi, okul başarısını artırılmasını sağlamaktadır, aynı zamanda davranış açısından olumlu olmaktadır...” Ö4 “...öncelikle okulun dolayısıyla öğrencilerin eğitim kalitesini en üst düzeyde tutmak için okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi gerekir...”, Ö7 ise “...çocuğun okul ortamına uyum sağlayıp sağlayamadığını, ders içindeki davranışlarını, beslenme alışkanlıklarındaki değişiklikler, çocuğun aile tarafından takip edilip, izlendiğinin farkında olması bakımından önemlidir...” şeklinde görüşlerini dile getirmişlerdir. Görüşlere bakıldığında öğrenci başarısı ile okul-veli işbirliği arasında pozitif yönde ilişkinin olduğunu göstermektedir.

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi eğitim kalitesinin artması için önemlidir. Bu durumla ilgili olarak Ö8 “...okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi eğitimin kalitesini arttırmak için önemlidir...” şeklinde görüşünü dile getirmiştir.

Okulların amaçlarına ulaşması için velinin desteğine ihtiyaç vardır. Bu durumu Ö4 “...her sistem bir çevre içinde yaşar. Okullarda yapılan eğitimin başarılı olması ve amaçlarına ulaşması için öğrencinin ailesinin ilgi ve yardımına ihtiyaç vardır...” şeklindeki görüşü ile desteklemektedir.

3.2.2. Okul-Veli İşbirliğinin Daha Etkin Hale Getirilmesi İçin Öneriler

Bu alt probleme dayalı olarak araştırmaya katılan öğretmenlere, “okul-veli işbirliğinin daha etkin bir hale getirilmesi için neler önerebilirsiniz?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları incelendiğinde %50’si okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için velilere eğitim seminerleri düzenlenmesini önermektedir. %37,5’i ise sosyal etkinlikler düzenlenerek velilerin aktif bir şekilde katılımının sağlanmasını önermektedir.

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için velilere eğitim seminerleri düzenlenmelidir. Bu durumla ilgili olarak Ö4 “...sınıflarda daha sık etkinlikler oluşturulmalı(sınıflar arası velilerinde katıldığı turnuvalar vs.)velilerle kahvaltılar ve eğlenceler...” şeklinde görüş bildirmiştir. Ö2 “...sosyal paylaşım ağları üzerinden okulda, sınıfta yapılanlar hakkında veliler haberdar edilmeli...” Ö8 “...temel aile sorumlulukları hakkında velilerin bilgilendirilmesi sağlanmalı, seminerler verilmelidir...” Ö1 “...okul-veli işbirliğinin daha etkin hale gelebilmesi için velilerin verilecek seminerlerle bilgilendirilmeleri gerekir. Veli hangi durumlarda okulda olacağına farkında olmalıdır...” şeklindeki görüşleri ile destek vermişlerdir.

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için sosyal etkinlikler düzenlenerek velilerin aktif katılımı sağlanmalıdır. Bu durumla ilgili Ö7 “...veliler özel günlerde (anneler günü, dini bayramlarda bayramlaşmalar, etkinlik sergilerinde), kültürel faaliyetler (şiir, koro, tiyatro) gibi sunumlara davet edilmeli...” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Ayrıca Ö2 “...öğretmen-veli-öğrenci-idarecilerin katılacağı organizasyonlar(piknik, çay, yemek, kermes vb.)düzenlenmeli...”, Ö7 “...veliler sadece veli toplantılarının bir parçası olmak yerine okuldaki etkinliklere aktif katılımı sağlanmalı ve okul bahçesinde çay günleri düzenlenmeli...” şeklindeki görüşleri ile destek sağlamışlardır.

3.2.3. Okul-Veli İşbirliğini Engelleyen Etmenler

Bu alt probleme dayalı olarak araştırmaya katılan öğretmenlere, okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler sizce nelerdir? Sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları incelendiğinde %62,5’i ailelerin sosyoekonomik durumlarını okul-veli işbirliğini engelleyen etmen olarak görmektedir. %37,5’i anne-babaların çalışma saatlerinin okul saatlerine uymamasını okul-veli işbirliğini engelleyen etmen olarak görmektedir. **Velilerin sosyal-ekonomik durumu okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler arasındadır.** Bu durumla ilgili olarak Ö2 “...okulda yapılan veli toplantılarında acaba öğretmen bizden niçin, ne kadar para isteyecek düşüncesi; en önemlisi ise velilerin eğitime önem vermemeleri...”, Ö1 “...zaman darlığı, ekonomik problemler, ailelerin eğitim durumunun düşük olması...”, Ö4 “...iletişimsizlik ve ilgisizlik...” şeklinde düşüncelerini dile getirmişlerdir.

Velilerin çalışma saatleri ile okul saatlerinin uyumsuzluğu okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler arasındadır. Bu durumla ilgili olarak Ö2 görüşünü “...velilerin çalışması bu nedenle okula gelememeleri...” şeklinde ifade etmiştir. Velilerin çalışıyor olması okulla iletişimini engellemektedir.

Ayrıca Ö8 “...yanlış algılar, eğitim-öğretim kurumları ile ilgili yanlış tutumlar...” şeklindeki görüşü ile farklı bir engeli ortaya koymuştur.

3.2.4. Okul-Veli İşbirliğinin Öğrencinin Başarısındaki Etkileri

Araştırmanın bu alt problemine dayalı olarak öğretmenlere, “okul-veli işbirliğinin öğrencinin başarısındaki etkileri nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlerin tamamı okul-veli işbirliği ile öğrenci başarısı arasında pozitif yönde ilişki olduğunu vurgulamışlardır.

Okul-veli işbirliği öğrencinin başarısını artırır. Ö8 “...olumlu yönde etkiler, daha doğrusu işbirliği istenilen düzeyde ise başarıya olumlu katkı yapacaktır...” şeklinde belirttiği görüş ile okul-veli ilişkisinin öğrenci üzerindeki etkileri belirtmiştir. Ö6 “...öğrenci velinin okul ile işbirliği içinde bulunması, öğrencinin kendine güven duygusunu geliştiriyor, öğrenciyi olumlu yönde motive ediyor...” şeklindeki görüşü ile destek vermektedir.

3.2.5. Etkili Okul-Veli İşbirliği İçin Öğretmenlerin Velilerden Beklentileri

Bu alt probleme dayalı olarak araştırmaya katılan öğretmenlere, “etkili okul-veli işbirliği için velilerden beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları incelendiğinde %75’i velilerden okulda yapılan veli toplantılarına katılmalarını beklemektedir. %60’ı ise toplantıya katılımın yanında öğrencileri ile her konuda ilgilenmelerini beklemektedir.

Etkili okul-veli işbirliğinde velilerin okulda yapılan veli toplantılarına katılmaları önemlidir. Bu durumla ilgili olarak Ö1 “...karşılıklı yapılan toplantılara katılmaları, gerektiği durumlarda çocuklar için okula gelmeleri ve öğretmenle çocukla ilgili fikir alış-verişinde bulunmaları...” şeklinde görüş bildirmektedir. Ö2 “...bilmedikleri konular üzerine yorum yapmamaları, öğretmenlerin işlerine karışmamaları; en önemlisi ise her zaman destek ve yardımcı olmalar toplantılara katılmaları...” şeklindeki görüşleri ile Ö1’yi desteklemektedir.

Etkili okul-veli işbirliği için velilerin öğrencileri ile her konuda ilgilenmeleri önemlidir. Ö4 “...velilerin öğrencilerine olan ilgileri, çok değil biraz öğrencilerine karşı ilgi-sorumluluk sahibi olunursa, öğrenciler bu ilgiden hoşnut kalarak daha çok kendilerine güvenleri artar dolayısı ile öğrencilerin başarısı artar...” şeklindeki görüşü ile velinin okul-veli işbirliği için öncelikli olarak öğrencisinin ihtiyaçlarını gidermesinin önemli olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca Ö1 “...okula sadece şikâyet için gelmemeleri, aldıkları tavsiyeleri günlük hayata geçirmeleri, öğrencinin ihtiyaçlarının giderilmesi...” şeklindeki görüşü ile desteklemiştir.

3.2.6. Velilerin Öğretmenlerle İşbirliği İçinde Olması Gereken Konular

Araştırmanın bu alt probleminde öğretmenlere, “velilerinizden hangi konularda sizinle işbirliği içinde olmalarını bekliyorsunuz?” Sorusu sorulmuştur. Araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin cevapları incelendiğinde hepsi, velilerden öğrencilerin evdeki, okuldaki ve dışardaki durumları ve davranışları konusunda işbirliği içinde olmalarını beklemektedir.

Ö7 bu durumla ilgili görüşünü “...öğrencinin ödev takibi, öğrenci sorunları ile bilgilendirmek. Öğrenci davranışları ile ilgili, öğretmenle birlikte çalışmak. Öğrencinin evdeki durumu ile ilgili bilgilendirmek...” şeklinde dile getirmiştir. Ö8 ise “... Velilerimizin her zaman, her konuda bizimle işbirliği içinde olmalarını bekleriz...” şeklinde görüş bildirerek destek vermiştir.

3.2.7. Öğretmenlerin, Okul Yöneticilerinden Okul-Veli İşbirliğini Geliştirmek İçin Beklentileri

Araştırmanın bu alt probleminde katılımcı öğretmenlere, “okul yöneticilerinizden okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuş cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin %75’i okul yöneticilerinden okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için veli toplantılarına katılmalarını beklemektedir. Bu katılımın işbirliğini arttıracığını düşünmektedirler.

Okul yöneticileri veli toplantılarına katılması okul-veli işbirliğinin gelişmesi için önemlidir. Bu durumla ilgili olarak Ö5 “...velilerle sık sık toplantı yapılarak, onların görüş ve isteklerini, değerlendirerek velilerin okulun parçası oldukları hissini uyandırmak gerekir...” şeklinde görüş bildirmiş, Ö4 ise “...veli düzenli olarak aylık veli toplantısı yapılabilir...” şeklindeki görüşü ile destek vermiştir.

Ayrıca Ö5 “...velilerin kafasındaki önyargıları yıkacak çalışmalar yapılmalı...” şeklindeki görüşü ile farklı bir görüş bildirmiştir

3.3. Okul-Veli İşbirliğinin Geliştirilmesinin Veliler Açısından İncelenmesi

3.3.1. Okul-Veli İşbirliğinin Geliştirilmesinin Önemi

Velilere birinci alt probleme dayalı olarak, “okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi sizce neden önem taşımaktadır?” sorusu sorulmuştur. Velilerin %75’i, daha kaliteli eğitim öğretim için okul-veli işbirliğinin geliştirilmesinin önemli olduğunu vurgulamıştır. %25’i ise daha güvenli bir ortam için önemli olduğunu düşünmektedirler.

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi daha kaliteli bir eğitim öğretim için önemlidir. Bu durumla ilgili olarak V5 “...eğitimin kalitesinin ve öğrenci başarısının artması için...” şeklinde görüş bildirmiştir. V7 “...öğrencinin okuldaki gelişimi ailesinin eğitime verdiği önemle yakından ilgilidir, öğrencinin başarısı okulda öğretmen ve velinin iyi diyalog kurması ve işbirliği içerisinde çalışmasıyla mümkündür...” V2 ise “...veli eğitimin-

öğretimin bir parçasıdır, veli desteği olmadan öğrencilerde istenilen davranış tam geliştirilemez...” şeklindeki görüşleri ile bu duruma destek vermektedirler

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi daha güvenli bir eğitim öğretim ortamı yaratır. V8 “...veli eğitim ortamının ayrılmaz bir parçası olduğundan ayrı düşünülemez...” şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir. V4 ise “...eğitim ortamında çocukların özgüven, sorumluluk ve kişiliklerin gelişmesi açısından önem taşımaktadır...” şeklindeki görüşü ile destek vermiştir.

3.3.2. Okul-Veli İşbirliğinin Daha Etkin Hale Getirilmesi İçin Öneriler

Araştırmanın bu alt probleminde araştırmaya katılan velilere, “okul-veli işbirliğinin daha etkin bir hale getirilmesi için neler önerebilirsiniz?” sorusu sorulmuştur. Cevaplar incelendiğinde velilerin %62,5’i okul veli işbirliğinin daha etkin hale getirilmesi için velilerin okula davet edilmesi, sosyal etkinliklerin düzenlenmesini ve eğitim seminerlerinin düzenlenmesini önermektedir.

Okul-veli işbirliğinin daha etkin hale getirilmesi için okullarda velilerin katılabileceği eğitici seminerler düzenlenmelidir. V5 “...öğrencinin de içersin de yer aldığı okul-veli-öğrenci etkinlikleri düzenlenmeli...” şeklinde görüş bildirmiştir. V2 ise “...velilere eğitim-öğretimin bir parçası haline getirmeli ...” şeklindeki görüşü ile destek vermiştir.

Okul-veli işbirliğinin daha etkin hale getirilmesi için okullarda velilerin katılabileceği sosyal etkinlikler düzenlenmelidir. V1 bu durumla ilgili olarak “...okul çayları yapılabilir, veli-öğretmen ve öğrenci ile birlikte gezi düzenlenebilir...” şeklinde görüş bildirmiştir.

Okullarda düzenlenen sosyal faaliyetler ve seminerler, velilerin aktif katılımını sağlayacağı için okul veli işbirliğini geliştirmeye yardımcı olmaktadır.

3.3.3. Okul-Veli İşbirliğini Engelleyen Etmenler

Bu alt problemde velilere, “okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler sizce nelerdir?” sorusu sorulmuş, cevaplar incelendiğinde ise velilerin %62,5’i, yönetimin tutumları ve yönetim ile ilgili iletişim probleminin olmasını engel olarak görmektedir. Okulun ve velilerin sorumluluk almaması da engeller arasında görülmektedir.

Okul yöneticilerin olumsuz tutumları ve iletişim eksikliği okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler arasındadır. V3 “...okul öğretmenlerinin ve idarenin yanlış tutum, velinin eğitim kalitesi, iletişimsizlik ...” şeklinde görüş bildirmiş, V6 ise “...okul idarecilerinin velilere karşı soğuk ve ilgisiz davranmaları...” ifadesi ile desteklemiştir. V8’ün “...ortak beklentinin başarı olmasına karşılık velilerin gereke fedakârlığı sergileyememesi, okul personelinin bazı konularda esnek davranmaması...” şeklindeki görüşüne bakıldığında sorumluluğun okul veli işbirliğinin gelişiminde önemli olduğu görülmektedir. V5 ise “...okul yöneticisinin tutum ve davranışları, eğitim düzeyi düşük öğrenci velisi, velinin ekonomik durumu...” şeklinde görüş bildirerek okul-veli işbirliğini engelleyen etmenlerden birinin de ailenin sosyoekonomik ve kültür düzeyinin düşük olması olduğunu vurgulamıştır.

3.3.4. Okul-Veli İşbirliğinin Geliştirilmesinde Velilerin Öğretmenlerden Beklentileri

Bu alt problemde araştırmaya katılan velilere, “okul veli işbirliğinin geliştirilmesinde öğretmenlerden beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları incelendiğinde velilerin %50’si öğretmenlerden velilerle daha fazla iletişim halinde olmalarını ve öğrencileri hakkında bilgi verilmesini beklemektedir.

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için öğretmenler velilerle daha fazla iletişim halinde olmalı, öğrenciler hakkında bilgiler vermelidir. Bu durumla ilgili olarak V4 “...öğrenci ve veli katılımlı serbest etkinlik saati düzenlenmeli, öğrenciler başarılarından dolayı ödüllendirilmeli, öğrencilerle ilgili problemlerde çözüm odaklı olduklarını çocuklara hissettirebilmeli...” şeklinde görüşlerini dile getirmiştir.

Ayrıca V5 “...okul ve veli arasında iletişimi sağlaması, daha aktif bilgi vermeleri...”, V3 “...karşılıklı iletişim içinde ve işbirliği içinde olmak...” şeklindeki görüşleri ile destek verdikleri görülmüştür.

3.3.5. Okul-Veli İşbirliğinin Geliştirilmesinde Velilerin Yöneticilerden Beklentileri

Bu alt problemde velilere, “okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için yöneticilerden beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar incelendiğinde velilerin %62,5’i işbirliğinin geliştirilmesi için yöneticilerden veli toplantılarına katılmaları, sosyal etkinlikler düzenlemesini beklemektedir.

Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için okul yöneticilerinden veli toplantılarına katılmaları ve sosyal etkinlik düzenlemeleri beklenmektedir. Bu durumla ilgili olarak V7 “...sık sık toplantılar düzenlenmeli ,velilerin okulun etkinliklerinde aktif görev almaları sağlanmalı, kaynaşmayı sağlayıcı etkinlikler düzenlenmelidir. ...” ile, V1 ise “...maddi amacı olmayan yemek ve geceler düzenlenmelidir...” görüşleri ile destek vermişlerdir. V5 ise “...velilerin ekonomik düzeyleri baz alınarak yaklaşım gösterilmemeli, okullarda paranın değil öğrenciye verilecek eğitimin önemli olduğu iyice algılanmalı...”

3.3.6. Velilerin Okuldaki Yönetici Ve Öğretmenlerle İletişime Geçme Nedenleri

Araştırmanın bu alt problemde velilere, “Çocuğunuzun okuldaki yönetici ve öğretmenlerle hangi nedenlerle iletişime geçiyorsunuz?” sorusu sorulmuş verilen cevaplar incelendiğinde velilerin hepsi okuldaki yöneticileri ve öğretmenlerle öğrencinin durumu hakkında bilgilenmek için iletişime geçtiğini belirtmişlerdir.

Bu durumla ilgili olarak V6 “...çocuğumun genel durumuyla ilgili görüşüyoruz...” şeklinde görüş bildirmiştir. V2 “...öğrencinin gelişimini yakından takip etmek, öğrencinin eksik yönlerini öğrenmek...”, V3 ise “...çocuğumun arkadaşları ile olan olumsuz ikili ilişkilerden dolayı iletişime geçiyorum...” şeklinde görüş bildirmişlerdir

3.3.7. Velilerin Okuldaki Yönetici Ve Öğretmenlerle İletişime Geçme Sıklığı

Bu alt problemde velilere “Çocuğunuzun okuldaki yönetici ve öğretmenleri hangi sıklıkla ziyaret ediyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Araştırmaya katılan velilerin cevapları incelendiğinde velilerin %50’si her gün iletişime geçtiğini, %25’i ihtiyaç duyulduğunda, %25’i ise haftada bir kere iletişime geçtiğini belirtmiştir. V7 bu durumla ilgili olarak “...yöneticilerle toplantıdan toplantıya veya bir problem olduğunda görüşürüm, ancak öğretmenimizle haftada en az iki kez görüşüyorum...”, V1 “...öğretmenlerle 1-2 haftada bir ,yöneticilerle hiç görüşmem...” V5 ise “...en az haftada üç gün görüşürüz...” şeklinde görüş bildirerek iletişim sıklığını ortaya koymuşlardır.

4.SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi ve sorunlarını belirlemek amacıyla yöneticilerin, öğretmenlerin ve velilerin beklenti ve önerilerini ortaya koymak için yapılmıştır. Araştırma sonucunda birçok beklenti ve önerinin ortaya çıktığı görülmüştür.

Okul aile işbirliğinde dikkat edilmesi gereken önemli nokta ailelerin okul ile yapacağı işbirliğinin ve okulun imkânlarını geliştirme yolunda harcaacakları maddi ve manevi çabaların, sınıftaki öğretmenin işine veya okulun işleyişine müdahale etme şekline dönüşmemesidir. Bu konuda özellikle yöneticilerin ve öğretmenlerin aileler ile kuracakları ilişkileri çok iyi ayarlamaları gerekmektedir. Okulla işbirliği yapmak başka, okulun işleyişine müdahale etmek başka şeydir (Zembat ve Unutkan, 2001: 43-44).

Aileler, okulu yalnızca bir kamu hizmetinin sağlandığı, çocuklarının eğitimini ve başarısını gerçekleştiren, kendilerinin dışında bir kurum olarak görmemelidir. Önce kendi çocuklarının eğitimine, daha sonra diğer ailelerin çocuklarının başarısını nasıl arttırabileceklerine ve son olarak ailelerinden yeterince destek ve yardım alamayan çocukların eğitimine güçleri ölçüsünde katkıda bulunmayı temel bir görev ve sorumluluk olarak görmelidirler. Gerekli eğitim olanaklarından yararlanamayan ve ekonomik yaşamda yer alamayan bir bireyin, toplumda çeşitli sorunlar yaşanmasına neden olacağı ve tüm öğrenciler kendi ailemizin üyeleri olarak görülmeli ve okullara katılım çabaları arttırılmalıdır (Pehlivan, 2000, 113)

Okul ve aile öyle bir işbirliği içinde olmalıdır ki; çocuk bu işbirliğinin yarattığı ortamda, dengeli, sosyal, uyumlu ve mutlu bir birey olarak yetişebilsin. Bunu sağlamak içinse, öncelikle aile okulu, okul aileyi tanımalı ve belli ilkelere görüş birliği ve yardımlaşma içinde olmalıdır (Oğuzkan ve Oral, 1997: 105).

4.1. Sonuçlar

Araştırma verilerine göre elde edilen sonuçlar maddeler halinde verilmiştir;

1. Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi, okul ve velinin birlik beraberlik içerisinde hareket etmesinin eğitimin hayatın her anında işlevselliğini sağlaması açılarından önemlidir.
2. Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi, eğitimin kalitesini arttırmak için önemlidir.
3. Okul-veli işbirliğinin geliştirilmesi için yöneticiler ve öğretmenler velilerden okuldaki etkinliklere katılmasını, öğrencisi ile ilgilenmesini ve sorumluluklarını yerine getirmesini ve okula destek olmasını beklemektedir. 4. Hem yöneticiler hem öğretmenler hem de veliler daha etkin bir okul-veli işbirliğinin olması için okulda sosyal etkinliklerin düzenlenmesi gerektiğini, velilerin okuldaki gelişmeler hakkında bilgilendirilmesi, velilere seminerlerin ve kursların düzenlenmesi gerektiği konusunda hem fikirdirler.
5. Okulun ve velilerin maddi imkânsızlıkları okul-veli işbirliğini engelleyen en önemli etmendir.
6. Velilerin sosyo kültürel düzeyi okul-veli işbirliğini engelleyen etmendir.
7. Öğretmenlerin ve velilerin üstüne düşen sorumluluklarını tam olarak yerine getirmemeleri okul-veli işbirliğini engelleyen etmendir.
8. Velilerin çalışma ortamları ve saatleri okul-veli işbirliğini engelleyen etmendir.
9. Öğrenci ev ziyaretleri etkili okul-veli işbirliği için önemlidir.
10. Veliler öğretmenlerden etkili iletişim kurmasını, öğrencilerini yakından tanınmasını, öğrencileri yönlendirmesini, görev ve sorumluluklarını yerine getirmesini istemektedirler.
11. Velilerden toplantılara düzenli katılması beklenmektedir.
12. Veliler, veli toplantılarına katıldığında para toplanacağı düşüncesi ile toplantılara tam katılım sağlanmadığını düşünmektedirler. Buda okul-veli işbirliğini engelleyen etmenler arasındadır.
13. Sosyal etkinlikler okul-veli işbirliğinin gelişmesi için önemlidir.
14. Okul-veli işbirliği içinde bulunan velilerin öğrencilerin başarısı daha yüksek ve davranışları daha olumludur.
15. Okullarda resmi olarak yılda toplam 4 kere veli toplantısı yapılmakta olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmenler ve veliler ihtiyaç duyulduğu her an bir araya gelebilmektedir.
16. Veliler okula yapılan bağışların yerinde harcandığını, okula kazandırıldığını gözlemleyebilirse okula güven duyacaktır.
17. Okullarda öğrenciler ile ilgili iş ve işlemler zamanında yapılmaktadır.

4.2. Öneriler

Araştırmanın bulgularına dayanarak aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Okullardaki maddi imkânsızlıkları ortadan kaldıracabilecek maddi destek sağlayabilecek kaynaklar bulunmalıdır.
2. Velilere çocuk eğitimi seminerleri ve konferansları düzenlenmelidir.
3. Okullardaki toplantılar daha işlevsel hale getirilmelidir.
4. Yöneticiler ve öğretmenler daha fazla öğrenci ev ziyaretleri yapmalıdır.
5. Velilerin okula karşı önyargıları giderilmelidir.
6. Yöneticilerin, öğretmenlerin ve velilerin katılabilecekleri sosyal faaliyetler düzenlenmeli.
7. Okullara veli görüşme odaları temin edilmelidir.
8. Velilerin okula güvenini arttırmak için, öğrencilerin etkinlikleri sergilenmeli ve bu etkinliklere veliler davet edilmelidir.
9. Okul-veli görüşme toplantıları yıllık-aylık-haftalık dönemler halinde programlanmalıdır.

10. Okul yöneticileri, öğretmenleri ve velileri işbirliğine teşvik etmelidir.
11. Veliler okul yönetiminde aktif rol almalıdır.
12. Veliler, okul işleyişi, okul-veli işbirliği ile ilgili mevzuatlar ve yapabilecekleri yardımlar konusunda bilgilendirilmelidir.
13. Okulla ilgili haber, gelişme ve duyurular okulun bir köşesinde sergilenmelidir. Ayrıca bunlar okul web sitesinde yayınlanmalı ve veliler bu konuda bilgilendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aytaç, T. (2000). Okul Merkezli Yönetim, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Aral, N., Kandır, A., Yaşar, M. (2002), *Okulöncesi Eğitim ve Okulöncesi Eğitim Programı*, İstanbul: Ya-Pa Yayınları .
- Arslan, Ü. ve Nural, E. (2004). Okul Öncesi Eğitiminde Okul-Aile İşbirliğinin Önemi, Millî Eğitim, 162, 99-108. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/164/kolay.htm adresinden 24.12.2014 tarihinde alınmıştır.
- Başaran, İ. E. (2000). Eğitim Yönetimi(Nitelikli Okul), Feryal Matbaası, Ankara.
- Berger, E. H. (1987). `Parent Involvement: Yesterday and Today`, The Elementary School Journal, 3, s.96-108.
- Erçetin, S.S. ve ÖZDEMİR, M.C. (2004). Sınıf Yönetimi. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Ergün, M.(2005). Bilimsel araştırma yöntemleri, nitel araştırma <http://www.egitim.aku.edu.tr/nitelarastirma.ppt#256,1>, adresinden 05.01.2015 tarihinde alınmıştır
- Endsley, R., Minish, C. P., Zhou, Q. (1993), “Parent Involvement and Quality Day Care Proprietary”, *Journal of Research in Childhood Education*, 7 (2), 53-61.
- Karasar, N.(1984). Bilimsel Araştırma Metodu. Ankara: Hacettepe Taş Kitapçılık.
- Karakaş, U.U. (2002), “Okul Öncesi Öğretmenlerin Yeterlikleri” *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*
- Kaya, Özlem Melek. “Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Programlara Ailelerin ilgi ve Katılımları ile Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Aile Eğitimine Katkısı Konusunda Anne-Baba Görüşleri”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, 2002.
- Kuş, E. (2003). Nicel- nitel araştırma teknikleri. Ankara. Anı Yayıncılık M.E.B. *Okul-Aile Birliği Yönetmeliği*, 31.05.2005 Tarih Ve 25831 Sayılı Resmi Gazete.
- Zembat, Rengin; Özgül Polat Unutkan. *Okulöncesi Dönemde Çocuğun Sosyalleşmesinde Ailenin Yeri*, Ya-Pa Yayınları, İstanbul 2001.
- Oğuzkan, Şükran ve G. Oral. (1997) Okulöncesi Eğitimi, İstanbul: M.E. B. Yayınları
- Güleç, H., Cömert D.(2004), “Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımının Önemi: Öğretmen-Aile-Çocuk ve Kurum” Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi-VI, S-1, Ss-131-145, Haziran, 2004.
- Ömeroğlu, E., & Yaşar, M. C. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında ailenin eğitime katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 62.
- Pehlivan, İ. (2000). Okul-Çevre İlişkileri, (Yönetici Adaylarının Eğitimi Ders Notları), Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Sandberg, A.(2005),White Paper on Early Childhood Education, <http://www.education.ie/servlet/blobservlet/01Main.html#1.1> adresinden 03.Ocak.2015 tarihinde alınmıştır
- Seplocha, H. (2004), “Partnership For Learning Conferencing With Families”, *Young Children*, (September)
- Sevinç, M. ve Evirgen, Ş. (2004). Küçükçekmece Okulöncesi Eğitim Merkezinde Verilen Okul Destekli Anne Eğitim Programının Anneler Üzerindeki Etkileri. OMEP Dünya Konsey Toplantısı Ve Konferansı Bildiri Kitabı, (Ed. Haktanır ve T. Güler) 2, 99-120. İstanbul: YA-PA Yayınları.

Temel, F. (2003), *Erken Çocukluk Eğitimi Politikaları*, Yayınlaşma, Yönetişim Ve Yapılar Toplantısı Raporu 5- 6 Aralık 2003, Ankara.

Yıldıran, Güzver. (1983), “Okulöncesi Eğitimde Okul, Anne-Baba ve Çevre Arasındaki İşbirliğinin Sağlanması”, (Ed.), N. Koç), *Okulöncesi Eğitim ve Sorunları*, ss. 69-88, TED Yayını, Ankara.

Yıldırım C.(1966). *Eğitimde Araştırma Metotları*. Ankara: Akyıldız Matbaası. DİE. Kalkınma planları(1963-67 Yılları Arası Beş Yıllık Kalkınma Planı Verileri)

Şimşek, H.; Yıldırım, A. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık